

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

WARSAWA.

№ 34.

19 kwietnia 1921.

Treść: 203. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 28 lutego 1921 r. w przedmiocie Statutu Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego	441
Statut Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego	441

203.

Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 28 lutego 1921 r.

w przedmiocie Statutu Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego.

Na zasadzie art. 1, 9 i 11 ustawy z dnia 25 listopada 1920 r. w przedmiocie przyznania obligacjom Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego gwarancji skarbowej oraz uproszczonego ściągania należności rzeczowego Towarzystwa (Dz. Ust. № 112, poz. 737) po zasięgnięciu opinii Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej wydaję dołączony do niniejszego Statut Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego.

Minister Skarbu:
Steczkowski

STATUT

Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polski

ROZDZIAŁ I.

Zasady Ogólne

Art. 1. Towarzystwo Kredytowe Przemysłu Polskiego założone zostaje przez właścicieli przedsiębiorstw przemysłowych, znajdujących się w granicach Rzeczypospolitej Polskiej i posiadających nieruchomości z urzędzoną hipoteką, celem udzielania pożyczek w listach zastawnych, zabezpieczonych hipotecznie na tychże nieruchomościach tudzież maszynach i urządzeniach.

Art. 2. Zaciągający pożyczkę od Towarzystwa zostaje jego członkiem i staje się odpowiedzialnym za regularną wypłatę rat terminowych, od niej przypadających, zarówno z nieruchomości, maszyn i urządzeń, pod bezpieczeństwo pożyczki poddanych, jak i osobiście z całego majątku do wysokości zaciągniętej pożyczki.

Art. 3. Towarzystwo zostanie związane, skoro przynajmniej trzydziestu właścicieli przedsiębiorstw, wskazanych w art. 1 i posiadających budynki, maszyny i urządzenia, ubezpieczone od ognia na sumę nie mniejszą, niż sto milionów marek polskich, wniesie podania na ręce założycieli o przyjęcie ich do Towarzystwa.

Następnie dozwala się w każdym czasie przystępować do Towarzystwa.

Art. 4. Po przystąpieniu do Towarzystwa, wskazanej w art. 3 liczby właścicieli przedsiębiorstw, ubezpieczonych od ognia na sumę, w tymże art. oznaczoną, założyciele zwołują walne Zgromadzenie, które uznaje Towarzystwo za związane i wybiera władze Towarzystwa. Założyciele przedstawiają temu zgromadzeniu rachunek wydatków, poniesionych na początkowe urządzenie Towarzystwa.

Minister Skarbu otrzymuje od założycieli protokół Walnego Zgromadzenia i ogłasza w Monitorze Polskim o dacie związania Towarzystwa, która będzie datą Walnego Zgromadzenia.

Art. 5. Towarzystwo jest osobą prawną z siedzibą w Warszawie. Działalność Towarzystwa rozciąga się na całe Państwo.

Art. 6. Istnienie Towarzystwa nie jest ograniczone żadnym terminem. W każdym czasie Walne Zgromadzenie, z zastosowaniem art. 58 niniejszego Statutu, może zadecydować o zaprzestaniu wydawania nowych pożyczek i rozwiązaniu Towarzystwa po umorzeniu ostatnio udzielonej pożyczki.

ROZDZIAŁ II.

P o ż y c z k i.

Art. 7. Towarzystwo udziela pożyczek jedynie właścicielom przedsiębiorstw przemysłowych, które są lub mają być uruchomione, i zabezpiecza je na nieruchomościach, które mają urządzoną hipotekę, tudzież na znajdujących się w nich maszynach i urządzeniach przemysłowych t. j. fabrycznych lub górniczych.

Art. 8. W ciągu pierwszych pięciu lat swego istnienia Towarzystwo może udzielać stosownie do życzenia członków pożyczek zarówno w walucie zagranicznej, a mianowicie: funtach szterlingach, dolarach i frankach franc.— jak i w walucie polskiej. Po upływie pięciu lat istnienia Towarzystwo może udzielać pożyczek tylko w walucie polskiej.

Art. 9. Pożyczka winna być zabezpieczona hipotecznie: na obszarze b. zaboru rosyjskiego — w pierwszym miejscu działu IV wykazu hipotecznego i z pierwszeństwem przed wpisami, zamieszczonemi w dziale III tegoż wykazu, jeżeliby ten ostatni warunek był zastrzeżony w decyzji, przyznającej pożyczkę; na obszarze b. zaboru austriackiego — w pierwszym miejscu karty ciężarów odnośnego ciała hipotecznego, przyczem na karcie stanu posiadania realności, w zastaw oddanej, winno być uwidocznione, że realność stanowi budynek fabryczny; na obszarze b. zaboru pruskiego — w pierwszym miejscu działu III księgi gruntowej z pierwszeństwem przed wpisami, zamieszczonemi w dziale II tejże księgi, jeżeliby ten ostatni warunek był zastrzeżony w decyzji, przyznającej pożyczkę.

Art. 10. Pożyczki udzielane będą jedynie w listach zastawnych Towarzystwa według nominalnej ich wartości w ścisłym zastosowaniu się do niniejszego Statutu.

Za zasadę do ustanowienia wysokości pożyczki służyć będzie oszacowanie nieruchomości, maszyn i urządzeń przemysłowych, pod bezpieczeństwo pożyczki poddanych, sporządzone według przepisów, zamieszczonych w art. 94 i 95 niniejszego Statutu.

Oszacowanie to w ciągu pierwszych pięciu lat istnienia Towarzystwa będzie dokonywane w złocie według cen, jakie za te lub także rzeczy istniały w pierwszej połowie 1914 roku, po upływie pięciu lat — według cen, istniejących w chwili szacowania.

Art. 11. Wysokość pożyczki nie może przenosić sumy, na jaką przedmioty poddawane pod bezpieczeństwo, ubezpieczone są od ognia i nie może przenosić: w ciągu pierwszych pięciu lat istnienia Towarzystwa 40% szacunku gruntów i budynków i 50% szacunku maszyn i urządzeń przemysłowych, po upływie pięciu lat — połowy szacunku gruntów i budynków i czwartej części szacunku maszyn i urządzeń.

Art. 12. Towarzystwo może udzielić pożyczkę, niższą od normy, wskazanej w art. poprzedzającym, a nawet, w razie braku trwałego bezpieczeństwa w zupełności pożyczki odmówić.

Jeżeliby się okazało, że opłaty czasowe lub wieczyste, zapisane: na obszarze b. zaboru rosyjskiego — w dziale III wykazu hipotecznego, na obszarze b. zaboru austriackiego — na karcie ciężarów, na obszarze b. zaboru pruskiego — w dziale II księgi gruntowej, mogą mieć wpływ na zmniejszenie bezpieczeństwa zaciągniętej pożyczki, w takim razie skapitalizowana na 3% wartość wszystkich tych opłat potrącona będzie z ogólnej sumy pożyczki, udzielić się mającej.

Art. 13. Towarzystwo pobiera od dłużników tytułem procentu i płaci od wydanych przez siebie listów zastawnych po siedem od sta rocznie.

Wskazana stopa procentowa w stosunku do nowych pożyczek i nowych listów może być zmieniana stosownie do okoliczności, konwersja jednak dawnych może nastąpić nie wcześniej, jak po upływie lat 10 od dnia wejścia w życie niniejszego Statutu, na skutek uchwały Walnego Zgromadzenia, zatwierdzonej przez Ministra Skarbu.

Art. 14. Zaciągający pożyczkę od Towarzystwa wpłaca jednorazowo w walucie krajowej na koszty organizacyjne nie wyżej niż $\frac{1}{4}$ procentu od sumy pożyczki.

Art. 15. Pożyczki będą udzielane przez Towarzystwo w listach zastawnych 7% na lat 25, na lat 20 i na lat 15.

Art. 16. Prócz procentu 7 od sta od wypożyczonej sumy, dłużnicy wnoszą w ciągu pierwszych pięciu lat po zaciągnięciu pożyczki corocznie po 0,7% na utworzenie kapitału zapasowego.

Po upływie pięciu lat od zaciągnięcia, wpłaty na kapitał zapasowy ustają, natomiast rozpoczyna się amortyzacja pożyczki, a mianowicie, prócz 7 od sta tytułem procentu, dłużnik wnosi jeszcze corocznie procent na amortyzację w takiej wysokości, ażeby pożyczka została w terminie, pozostającym do jej umorzenia, zamortyzowana.

Art. 17. Niezależnie od opłat, przepisanych w art. 13, 14 i 16, dłużnicy wnoszą corocznie w walucie krajowej na koszty administracji kwotę, którą na wniosek Zarządu, określi Rada Nadzorcza Towarzystwa i zatwierdzi Minister Skarbu.

Art. 18. Należne Towarzystwu corocznie sumy wnoszone będą w dwóch półrocznych terminach 31 marca i 30 września, w równych ratach, z góry, gotowizną lub ubiegłymi kuponami i wylosowanymi listami zastawnymi, przyczem opłaty, przewidziane w art. 13 i 16, winny być wnoszone w tej walucie, w jakiej pożyczka została udzielona.

Art. 19. Pragnący otrzymać pożyczkę od Towarzystwa składa Zarządowi podanie o udzielenie jej, przyczem obowiązany jest przedstawić: a) wypis wykazu hipotecznego nieruchomości, poddawanie pod bezpieczeństwo pożyczki, b) plan nieruchomości z oznaczeniem istniejących w niej zabudowań, c) spis znajdujących się w nieruchomości maszyn wraz z urządzeniami, d) plan rozmieszczenia maszyn i instalacji, e) polisy na ubezpieczenie budynków, maszyn i urządzeń od ognia, f) odpisy ich oszacowania, sporządzonego przy ubezpieczeniu od ognia, i g) wszelkie dokumenty i dowody, jakie będą zażądane w celu ustalenia trwałego bezpieczeństwa pożyczki.

Art. 20. Wraz z podaniem, wzmiankowanym w art. poprzedzającym, żądający pożyczki obowiązany jest wnieść do Kasy Towarzystwa gotowizną w walucie krajowej kaucję w wysokości nie wyższej niż $\frac{1}{2}$ procentu od sumy żądanej pożyczki.

Kaucja ta jest przeznaczona na pokrycie kosztów, związanych z wydaniem żądanej pożyczki. Koszty te ponosi petent bez względu na to, czy pożyczka udzielona zostanie czy też nie.

Art. 21. Po rozpoznaniu wiadomości i dowodów, przedstawionych przy podaniu o udzielenie pożyczki, nastąpi oszacowanie budynków, maszyn i urządzeń przemysłowych, poddanych pod bezpieczeństwo pożyczki, według przepisów, zamieszczonych w art. 10, 94 i 95 niniejszego Statutu.

Art. 22. Na zasadzie wszystkich wspomnianych danych Zarząd Towarzystwa określi wysokość pożyczki lub odmówi jej udzielenia.

Art. 23. Otrzymujący pożyczkę od Towarzystwa zeznaje: na obszarze b. zaboru rosyjskiego — akt pożyczki przed jednym z notariuszów, urzędujących przy właściwej kancelarii hipotecznej; na obszarze b. zaboru austriackiego — zapis długu w formie aktu notarialnego z klauzulą z § 3 ustawy notarialnej z 21 lipca 1871 r. № 75 Dz. p. p. tak co do płatności kapitału, jak i procentów, kar i kaucji oraz wszelkich należytości ubocznych; na obszarze b. zaboru pruskiego — zapis długu przed notariuszem z rygorem o poddaniu się natychmiastowemu wykonaniu przymusowemu w myśl § 794 № 5 niemieckiej procedury cywilnej.

Art. 24. Do aktu, wskazanego w artykule poprzedzającym, dołączonym będzie inwentarz maszyn, narzędzi i urządzeń przemysłowych, pod bezpieczeństwo pożyczki oddanych łącznie z nieruchomością.

Art. 25. Celem zabezpieczenia procentów, nie mających jednakowego pierwszeństwa hipotecznego z kapitałem, kar, prowizji na zwłokę, kosztów egzekucyjnych, tudzież należności, przypadających Towarzystwu za zapłacone przez nie premje asekuracyjne i podatki od kuponów od listów zastawnych, równocześnie z zapisem sumy pożyczkowej zainstalowana zostanie bezpośrednio po nim na rzecz Towarzystwa kaucja w wysokości, jaką Zarząd Towarzystwa określi, lecz nie wyższej niż 10% od sumy pożyczki.

Art. 26.

dla b. zaboru rosyjskiego:

Jeżeli akt pożyczki będzie przez Wydział Hipoteczny zatwierdzony, jako odpowiadający wymaganiom art. 20 ustawy hipotecznej z r. 1818, pożyczka wniesiona zostanie na pierwsze miejsce działu IV wykazu hipotecznego.

dla b. zaboru austriackiego:

Na podstawie zapisu długu wyjednanie zostanie od właściwego Sądu Hipotecznego tabularne zabezpieczenie udzielanej pożyczki za pomocą potrzebnych wpisów i adnotacji.

dla b. zaboru pruskiego:

Na podstawie zapisu długu Towarzystwo otrzyma z sądu list hipoteczny, odnoszący się do udzielanej pożyczki.

Art. 27. Postanowienie Zarządu Towarzystwa o przyznaniu pożyczki traci swą moc, a kaucja, wspomniana w artykule 20, przechodzi na własność Towarzystwa: na obszarze b. zaborów rosyjskiego i austriackiego—jeżeli w ciągu sześciu miesięcy po zeznaniu aktu pożyczka nie zostanie czystym (stanowczym) wpisem zabezpieczona; na obszarze b. zaboru pruskiego—jeżeli w ciągu sześciu miesięcy Towarzystwo nie otrzyma listu hipotecznego, odnoszącego się do udzielonej pożyczki.

Art. 28. Wpłata t. j. wydanie listów zastawnych z kuponami, opatrzonych pieczęcią i podpisami Zarządu Towarzystwa oraz podpisem Delegata Ministra Skarbu, następuje w kasie głównej Towarzystwa, względnie w kasie właściwego oddziału Towarzystwa, przy sporządzeniu oddzielnego o tem protokołu: na obszarze b. zaboru rosyjskiego—po złożeniu świadectwa hipotecznego o tem, że pożyczka we właściwe miejsce wykazu hipotecznego wpisana została; na obszarze b. zaboru austriackiego—po złożeniu wyciągu hipotecznego, stwierdzającego, iż wszystkie wpisy, w zapisie długu przewidziane, zostały dozwolone i w księdze gruntowej wykonane; na obszarze b. zaboru pruskiego—po otrzymaniu z sądu przez Towarzystwo listu hipotecznego.

Art. 29. Zaciągający pożyczkę poddaje się zobowiązaniu, ulegającemu ujawnieniu w hipotece, że do czasu umorzenia pożyczki nie może bez zezwolenia Towarzystwa zbywać, obciążać lub wydzierżawiać przedsiębiorstwa, czy to w całości, czy w części, jak również nie może usuwać maszyn i urządzeń, pod bezpieczeństwo pożyczki poddanych, oraz że, w razie uchybienia tym rygorom, Towarzystwu służy prawo ściągnięcia całej pożyczki jednorazowo bez wypowiedzenia.

Niezależnie od tego, Towarzystwu służy prawo windykacji od osób trzecich usuniętych przedmiotów zabezpieczenia, jak gdyby zaginionych lub skradzionych.

Art. 30. W razie obawy usunięcia przez dłużnika maszyn, narzędzi i urządzeń przemysłowych lub też obniżenia wartości przedsiębiorstwa zagrożającego bezpieczeństwu pożyczki, Towarzystwo ma prawo: na obszarze b. zaboru rosyjskiego—zwrócenia się do sądu o zarządzenie aresztu i sekwestru i wyznaczenie wskazanego przez Towarzystwo sekwestratora, które to wnioski, na mocy decyzji w tej mierze Zarządu Towarzystwa, będą przez sąd uwzględnione w trybie art. 598 i 599 Ust. Post. Cyw.; na obszarze b. zaboru austriackiego—zwrócenia się do sądu o zarządzenia tymczasowe wedle ordynacji egzekucyjnej, dopuszczalnej bez potrzeby uzasadnienia niebezpieczeństwa, Towarzystwo grozić mogącego; dla b. zaboru pruskiego—zarządzenia aresztu ruchomego majątku dłużnika, bez odwoływania się do sądu, w trybie przepisów rozporządzenia o postępowaniu przy administracyjnym wykonaniu przymusowem z dn. 15 listopada 1899 r. (Zb. pr. str. 545).

Art. 31. Do czasu umorzenia pożyczki dłużnik obowiązany jest utrzymywać budynki, maszyny i urządzenia w zupełnem porządku, nie zmieniając dyslokacji maszyn bez piśmiennej na to zgody ze strony Towarzystwa i nie przenosząc ich z jednego miejsca na drugie w obrębie tego samego gmachu bez uprzedniego piśmiennego zawiadomienia Towarzystwa.

W razie uchybienia przez dłużnika temu zobowiązaniu, Zarząd Towarzystwa może zażądać spłaty całkowitej pożyczki.

Art. 32. Delegaci Towarzystwa mają prawo kontrolowania w każdej chwili, czy wszystkie maszyny na właściwych miejscach i w jakim znajdują się stanie.

ROZDZIAŁ III.

Listy zastawne.

Art. 33. Listy zastawne Towarzystwa są dowodami jego długu. Towarzystwo winno wypłacać właścicielom listów zastawnych ustanowione procenty i wykupywać je w terminach przepisanych.

Art. 34. Wypłata terminowa procentów od listów zastawnych i należności za listy zastawne wylosowane zabezpiecza Towarzystwo właścicielom listów zastawnych a) hipoteką poddanych pod bezpieczeństwo pożyczki nieruchomości tudzież maszyn, narzędzi i urządzeń przemysłowych, bez względu na to, czy przedmioty te zostały do wykazu hipotecznego zapisane, b) odpowiedzialnością poszczególnych członków Towarzystwa z całego ich majątku do wysokości pożyczek, przez każdego z nich zaciągniętych, c) kapitałem zapasowym i całym majątkiem Towarzystwa.

Art. 35. W razie niedostateczności zabezpieczenia, wskazanego w artykule poprzednim, Skarb Rzeczypospolitej Polskiej bierze na siebie odpowiedzialność za regularną wypłatę procentów od listów zastawnych Towarzystwa, emitowanych w walutach zagranicznych, tudzież za terminowy ich wykup.

Art. 36. Gwarancja Skarbu co do wysokości nie może przekraczać sumy, odpowiadającej 20 milionom funtów szterlingów według równi złota, Towarzystwu jednak służy prawo emitowania za zezwoleniem Ministra Skarbu listów zastawnych w walucie zagranicznej, a mianowicie: funtach szterlingach, dolarach i frankach franc. — ponad tę sumę, jednakże bez gwarancji Skarbu Rzeczypospolitej Polskiej.

Gwarancja Skarbu nie rozciąga się również na listy zastawne, emitowane w walucie polskiej.

Art. 37. Listy zastawne Towarzystwa korzystają z pierwszeństwa hipotecznego przed należnościami Skarbu z tytułu Państwowej pożyczki przymusowej.

Art. 38. Jeżeli dłużnik Towarzystwa zalega w uiszczeniu przypadających od niego opłat terminowych, Towarzystwo do czasu sprzedaży obciążonego pożyczką przedsiębiorstwa, ewentualnie do czasu wyegzekwowania zalegających opłat z pozostałego majątku dłużnika, pokrywa niedobór i zaspakaja właścicieli listów zastawnych ze swego kapitału zapasowego.

Art. 39. Listy zastawne wypuszczane będą na okaziciela w ciągu pierwszych pięciu lat istnienia Towarzystwa w odcinkach po 25, 50, 100 i 500 funtów szterlingów, po 100, 500, 1000 i 2000 dolarów, po 500, 1000, 5000 i 10000 franków franc. i po 5000, 10000, 50000 i 100000 marek polskich, a po upływie lat pięciu — w walucie polskiej w odcinkach, które określi Minister Skarbu.

Art. 40. Procenty od listów zastawnych Towarzystwo wypłaca po upływie każdego półrocza, kończącego się na dzień 31 marca i 30 września. Do każdego listu zastawnego dołącza się arkusz kuponowy na lat dziesięć. Po upływie dziesięciu lat wydaje się nowy arkusz kuponowy.

Art. 41. Posiadacze kuponów od listów zastawnych Towarzystwa wolni są od wszelkich z ich tytułu opłat. Przypadające od tych kuponów podatki opłaca Towarzystwo na rachunek dłużników.

Sumy, potrzebne na opłatę bieżących kuponów, Towarzystwo depozituje w bankach, przez Ministra Skarbu wskazanych, na dwa miesiące przed terminem płatności kuponów.

Art. 42. Towarzystwo obowiązane jest w każdym półroczu umorzyć listów zastawnych na sumę nominalną, nie niższą od tej, jaka przypada do

umorzenia z tytułu opłat, wniesionych na spłatę kapitału, i która winna być umorzona zgodnie z niniejszym statutem.

Umorzenie listów zastawnych dokonywa się przez wykup w drodze losowania po cenie nominalnej lub na giełdzie z wolnej ręki.

Art. 43. Losowanie publiczne listów zastawnych odbywa się corocznie w dniach 2 stycznia i 1 lipca. Numera i wartość wylosowanych listów podaje się bezzwłocznie do powszechnej wiadomości drogą ogłoszeń w „Monitorze Polskim” i pismach zagranicznych, które wskazuje Minister Skarbu.

Wypłata za listy zastawne, wylosowane w dniu 2 stycznia, dokonywana będzie od dn. 1 kwietnia; za listy, wylosowane w dn. 1 lipca — od dn. 1 października tegoż roku.

Art. 44. Okaziciel wylosowanego listu zastawnego otrzyma całkowitą jego wartość nominalną, jeżeli składa list z kuponami za wszystkie półrocza, następujące po półroczu, w którym było uskutecznione losowanie. Wartość brakujących kuponów potrąca się z należności za list zastawny.

Art. 45. W razie zagubienia lub utraty listy zastawne Towarzystwa podlegają anulacji w myśl przepisów ustawy z dn. 26 lipca 1919 r. (Dz. Ust. № 67 poz. 401) o utraconych tytułach na okaziciela.

Wzamian za uszkodzone listy zastawne lub kupony wydają się duplikaty. Żądający wydania duplikatu winien przedstawić Zarządowi Towarzystwa uszkodzone listy zastawne lub kupony wraz z funduszem na koszty wygotowania nowych listów zastawnych lub kuponów w miejsce uszkodzonych. Nowe listy zastawne lub kupony z napisem „duplikat” wydaje się właścicielowi, uszkodzone zaś ulegają zniszczeniu.

Art. 46. Nieprzedstawione do opłaty kupony po upływie lat pięciu od daty płatności, a wylosowane listy zastawne po upływie lat trzydziestu od terminów, w których płatnymi się stały, tracą swą wartość; przypadający zaś na nie kapitał przechodzi na rzecz Towarzystwa.

Art. 47. Listy zastawne Towarzystwa będą przyjmowane na kaucję przedsiębiorstw i dostaw dla Rządu i lombardowane w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej po cenie, jaką Minister Skarbu ustanowi.

Art. 48. Spłacone i wycofane z obiegu listy zastawne i kupony będą niszczone w obecności delegatów Zarządu i Rady Towarzystwa oraz Delegata Ministra Skarbu.

ROZDZIAŁ IV.

Przedterminowa Spłata i Wypowiadanie Pożyczek.

Art. 49. Dłużnik ma prawo w każdym czasie spłacić pożyczkę, w całości lub w części, listami zastawnymi w nominalnej wartości lub gotowizną w walucie, w której pożyczka była udzielona.

W razie spłaty przedterminowej dłużnik opłaca półroczną ratę bieżącą. Jeżeli spłata jest dokonana gotowizną w ciągu półrocza po dopełnieniu losowaniu, dłużnik opłaca, oprócz półrocznej raty bieżącej jeszcze, półroczny procent na zapłatę kuponów od listów zastawnych, podlegających wycofaniu.

Art 50. Spłacony dług wykreśla się z hipoteki, dłużnik zwolniony zostaje od opłat od spłaconej sumy, a w razie spłaty całkowitej pożyczki przestaje być członkiem Towarzystwa.

Przedstawione przez dłużnika na spłatę listy zastawne ulegają zniszczeniu trybem, wskazanym w art. 48.

Art. 51. Niezależnie od wypadków uchybienia, przez dłużnika zobowiązaniem, wskazanym w artykułach 29 i 31, Towarzystwo może żądać zwró-

tu całkowitej pożyczki, jeżeli właścicielowi przedsiębiorstwa, obciążonego pożyczką, ogłoszono upadłość lub przedsiębiorstwo przestało być czynne.

Zwrot części pożyczki zażądaney być może w razie takich zmian w nieruchomości i urządzeniach, które mogą zmniejszyć bezpieczeństwo pożyczki.

Art. 52. Decyzja Zarządu w sprawie zażądania zwrotu pożyczki podlega wykonaniu po zatwierdzeniu jej przez Radę Nadzorczą.

ROZDZIAŁ V.

Kapitał Zapasowy.

Art. 53. Kapitał zapasowy tworzy się: a) z procentów wnoszonych na ten kapitał przez zaciągających pożyczkę zgodnie z art. 16 Statutu, b) z reszty pozostającej po potrąceniu wydatków na administrację z opłat, wnoszonych na ten cel w myśl art. 17 statutu, c) z kar pieniężnych, pobieranych za nieregularne wnoszenie należnych Towarzystwu rat terminowych, d) z sum, przechodzących na rzecz Towarzystwa za kupony i listy zastawne, ulegające przedawnieniu z mocy art. 46 Statutu, e) z procentów od kapitału zapasowego i f) z nadwyżek dochodów Towarzystwa nad wydatkami.

Art. 54. Kapitał zapasowy przeznaczony jest na zabezpieczenie terminowej wypłaty za kupony i wylosowane listy zastawne na wypadek, gdyby bieżące wpływy Towarzystwa były na ten cel niewystarczające.

Zaliczenia z kapitału zapasowego winny być temuż zwracane w miarę inkasowania zaległości.

Art. 55. Kapitał zapasowy winien być lokowany w walorach pupilarnych, opiewających na walutę w której wypuszczono listy zastawne, w stosunku do sumy pożyczek, wydanych w każdej walucie.

Art. 56. Przy likwidacji Towarzystwa cały jego majątek będzie użyty na cele użyteczności publicznej, pod kontrolą Ministra Skarbu, na zasadzie wniosku Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

ROZDZIAŁ VI.

Władze Towarzystwa.

Art. 57. Sprawami Towarzystwa zawiadują: Zarząd, Rada Nadzorcza i Walne Zgromadzenie członków.

Art. 58. Zarząd, Rada Nadzorcza i Walne Zgromadzenie rozstrzygają prostą większością głosów; w razie równości głosów przeważa zdanie przewodniczącego.

Z pod tego przepisu wyjęte są uchwały Walnego Zgromadzenia: 1) co do uzupełnienia lub zmiany Statutu, 2) co do zmiany stopy procentowej od pożyczek i listów zastawnych, 3) co do przedterminowego odwołania członków Zarządu i 4) co do rozwiązania Towarzystwa i jego likwidacji.

W tych razach do ważności uchwały wymaga się: co do trzech pierwszych punktów — większości $\frac{2}{3}$ głosów, co do czwartego punktu większości $\frac{3}{4}$ głosów obecnych na Zgromadzeniu członków przy udziale stowarzyszonych, reprezentujących przynajmniej $\frac{1}{2}$ sumy pozostającego do umorzenia długu Towarzystwa z tytułu emisji listów zastawnych. Uchwały co do punktów pierwszego, drugiego i czwartego ulegają zatwierdzeniu Ministra Skarbu.

A. Zarząd Towarzystwa.

Art. 59. W Zarządzie jednoczy się cała władza administracyjna i wykonawcza.

Art. 60. Zarząd składa się z 6 członków, wybieranych na trzy lata przez Walne Zgromadzenie. Conajmniej połowa członków Zarządu powinna być wybrana z pośród członków Towarzystwa.

W miarę rozwoju czynności Towarzystwa, liczba członków Zarządu może być powiększana na zasadzie uchwały Walnego Zgromadzenia, zatwierdzonej przez Ministra Skarbu.

Art. 61. Na wypadek ustąpienia członka Zarządu, jego nieobecności lub niemożności pełnienia obowiązków, wybiera się zastępców członków Zarządu na zasadach, wskazanych w artykule poprzedzającym. Przez czas zastępstwa zastępcy członków Zarządu używają wszelkich praw, członkom Zarządu służących i, narówni z nimi odpowiadają za czynności Zarządu. Poza czasem zastępstwa zastępcy członków Zarządu mają prawo uczestniczyć w posiedzeniach Zarządu z głosem doradczym.

Zastępca, obejmujący funkcje ustępującego członka Zarządu, pełni je do najbliższego Walnego Zgromadzenia, które wybiera nowego członka Zarządu na czas do upływu kadencji ustępującego członka.

Art. 62. Corocznie ustępować będzie po 2 członków Zarządu i 2 zastępców, zrazu przez losowanie, następnie z mocy starszeństwa wyboru. Ustępujący członkowie Zarządu mogą być wybierani ponownie. Zarząd wybiera z pośród siebie Prezesa i Wiceprezesa.

Art. 63. Do ważności postanowień Zarządu potrzebna jest obecność Prezesa lub Wiceprezesa i przynajmniej dwóch członków Zarządu, a w razie nieobecności Prezesa i Wiceprezesa — obecność czterech członków Zarządu. Zastępców powołuje Prezes Zarządu w porządku większości głosów, otrzymanych przez nich na Walnem Zgromadzeniu. O każdej zmianie zaszelej w stałym składzie Zarządu, tenże podaje w „Monitorze Polskim” do powszechnej wiadomości.

Art. 64. Regulamin czynności Zarządu oraz jego organów układa Zarząd, a Rada Nadzorcza zatwierdza.

Art. 65. Zarząd zawiaduje wszystkimi sprawami Towarzystwa na wzór dobrze prowadzonego przedsiębiorstwa handlowego. Do obowiązków jego należy: a) zaprowadzenie i prowadzenie rachunkowości, korespondencji i kasy, b) mianowanie i uwalnianie urzędników, wyznaczanie ich wynagrodzenia i podział pracy, c) zawieranie umów i wydawanie pełnomocnictw w imieniu Towarzystwa, d) nabywanie i sprzedawanie nieruchomości, e) układanie projektów rocznych budżetów, bilansów i sprawozdań, f) przyznawanie pożyczek i g) decydowanie we wszystkich interesach Towarzystwa, za wyłączeniem tych, które podlegają rozpoznaniu Rady Nadzorczej lub Walnego Zgromadzenia.

Art. 66. W celu sprawniejszego wykonywania funkcji Zarządu w sprawach pożyczek na nieruchomości, położone na terenie województwa Łódzkiego, tworzy się oddział Towarzystwa w Łodzi. Oddział ten będzie zarządzany przez oddzielną stałą delegację z jednego członka Zarządu Towarzystwa, z nominacji Zarządu, jako przewodniczącego delegacji, oraz dwóch członków i dwóch zastępców, zapraszanych przez Zarząd. Jeden członek delegacji i jeden zastępca powołani być winni z liczby stowarzyszonych, posiadających przedsiębiorstwa na terytorjum oddziału Łódzkiego.

Takież Oddziały i w tenże sposób zarządzane mogą być powoływane do życia i dla innych terenów Państwa na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia zatwierdzonej przez Ministra Skarbu.

Art. 67. Delegacja Oddziałowa spełnia czynności Zarządu w zakresie szacowania przedsiębiorstw i wydawania i ściągania pożyczek na terytorjum Oddziału z tym jednak, że postanowienia jej ulegają zatwierdzeniu Zarządu.

Art. 68. Zarząd Towarzystwa reprezentuje je z mocy samego statutu we wszystkich stosunkach z władzami i osobami prywatnymi. Zarząd może również upoważnić w tym celu jednego z swych członków lub osoby trzeciej.

Art. 69. Uchwały Zarządu będą zapisywane do księgi protokołów i podpisywane przez wszystkich obecnych na posiedzeniu członków Zarządu.

Wyciągi z protokołów i zawiadomienia, czynione i wręczone w imieniu Zarządu, będą miały moc aktów urzędowych.

Art. 70. Akty, umowy, pełnomocnictwa, czeki, żądania zwrotu pieniędzy i walorów z instytucji kredytowych winny być podpisywane przez dwóch członków Zarządu lub dwóch zastępców, pełniących ich obowiązki. Do odbioru pieniędzy, posyłek i dokumentów z poczty wystarczy podpis jednego członka Zarządu lub zastępcy, pełniącego jego obowiązki. Cała zwykła korespondencja w sprawach Towarzystwa podpisywana będzie przez dwóch członków Zarządu lub dwóch ich zastępców, względnie przez jednego członka Zarządu lub zastępcę i jednego z mianowanych przez Zarząd prokurentów, względnie przez dwóch prokurentów.

Art. 71. Zarząd corocznie przedstawia Walnemu Zgromadzeniu sprawozdanie, obejmujące wszystkie rozporządzenia i uchwały tak Zarządu, jak i Rady Nadzorczej i Walnych Zgromadzeń, w ciągu roku odbytych.

W każdym sprawozdaniu winny znajdować się wiadomości następujące:

- 1) o liczbie pożyczek i sumie kapitałów, które należą się od stowarzyszonych, licząc od ubiegłego okresu rachunkowego,
- 2) o liczbie nowozaciągających pożyczki i o sumie udzielonych pożyczek,
- 3) o sumie pożyczek, spłaconych przez dłużników w ciągu okresu sprawozdawczego: a) przez coroczne obowiązkowe opłaty na umorzenie, b) przez zwrot części kapitału, niezależnie od obowiązkowego umorzenia, c) przez zaciągnięcie pożyczki drogą sprzedaży nieruchomości i urządzeń, pod bezpieczeństwo poddanych, wskutek zaległości ze strony dłużnika i d) przez podniesienie wynagrodzenia ubezpieczeniowego za zgorzałe części nieruchomości i urządzeń,
- 4) o liczbie dłużników i sumie długów pozostałych do umorzenia w następnym okresie,
- 5) o sumie procentów wpłaconych przez dłużników w okresie sprawozdawczym,
- 6) o karach pieniężnych i zaległościach procentów i umorzenia—co do każdej kategorii oddzielnie—pozostałych z poprzedzającego okresu, zaspokojonych, nowoprzybyłych i pozostających na następny okres, i o dłużnikach, którzy korzystali ze zwłoki w opłacie,
- 7) o sumie i sposobie użycia funduszu umorzenia i kapitału zapasowego,
- 8) o liczbie i sumie listów zastawnych, pozostających w obiegu do początku roku sprawozdawczego,
- 9) o liczbie i sumie listów zastawnych nowowypuszczonych,
- 10) o liczbie i sumie listów zastawnych oddanych zniszczeniu w okresie sprawozdawczym: a) uiszczonych skutkiem losowania lub nabycie z wolnej ręki, b) wniesionych przez dłużników na rachunek długu, c) wpłaconych na nieruchomości zalegające, sprzedane przez licytację,
- 11) o liczbie i sumie listów, pozostających w obiegu do następnego okresu,
- 12) o kuponach przedstawionych do wypłaty i wypłaconej za nie gotowiznie, tak za okres sprawozdawczy, jak i za poprzednie okresy,
- 13) o ilości kuponów, których terminy już nadeszły, lecz które do wypłaty przedstawione nie zostały,
- 14) o kosztach na administrację i innych wydatkach Towarzystwa,
- 15) o ilości gotowizny, znajdującej się w kasie Towarzystwa.

Art. 72. Na miesiąc przed Walnym Zgromadzeniem Zarząd poddaje sprawozdanie pod uprzednie rozpoznanie Rady Nadzorczej, poczem sprawozdanie wraz z wnioskiem Rady Nadzorczej zostaje przesłane Ministrowi Skarbu i poddane pod rozpoznanie Walnego Zgromadzenia.

Drukowane egzemplarze sprawozdania przynajmniej na tydzień przed Walnym Zgromadzeniem winny być wydawane członkom, zgłaszającym się po nie do biura Towarzystwa.

Art. 73. Prócz sprawozdań corocznych, Zarząd podaje w „Monitorze Polskim” i pismach zagranicznych, wskazanych przez Ministra Skarbu, do publicznej wiadomości: 1) co sześć miesięcy bilans finansowy Towarzystwa, najpóźniej w sześć tygodni po upływie każdego półrocza, 2) uchwały Walnych Zgromadzeń i wyniki rewizji, dokonywanych przez Radę Nadzorczą, tudzież wszelkie co do nich wyjaśnienia Zarządu, 3) terminy Walnych Zgromadzeń.

Art. 74. W celu szacowania przedsiębiorstw poddawanych pod bezpieczeństwo żądanej pożyczki, Zarząd w porozumieniu z Radą tworzy Komisje szacunkowe w składzie osób, powoływanych przez Zarząd. Komisje te funkcjonują pod przewodnictwem jednego z członków Zarządu lub delegata, wyznaczonego przez Zarząd.

B. Rada Nadzorcza.

Art. 75. Rada Nadzorcza składa się z 16 członków wybieranych na cztery lata. Dwunastu członków Rady wybiera Walne Zgromadzenie członków Towarzystwa, czterech zaś wybiera Zebranie Wyborcze właścicieli listów zastawnych. Z pomiędzy członków Rady, obieranych przez Walne Zgromadzenie, conajmniej ośmiu winno być członkami Towarzystwa.

W miarę rozwoju czynności Towarzystwa, liczba członków Rady Nadzorczej może być powiększana na zasadzie uchwały Walnego Zgromadzenia, zatwierdzonej przez Ministra Skarbu.

Art. 76. Corocznie z Rady Nadzorczej ustępować będzie po 3 członków z pomiędzy wybranych przez Walne Zgromadzenie członków Towarzystwa i po jednym członku z pośród wybranych przez Zebranie Wyborcze właścicieli listów zastawnych. Ustępować będą członkowie Rady zrazu przez losowanie, następnie z mocy starszeństwa wyboru, przyczem ustępujący mogą być wybierani ponownie.

Art. 77. Z początku istnienia Towarzystwa Rada Nadzorcza składać się będzie tylko z 12 członków, wybranych przez pierwsze Walne Zgromadzenie członków Towarzystwa w pół roku po wypuszczeniu listów zastawnych na sumę, odpowiadającą 2 milionom funtów szterlingów, według równi złota, Rada Nadzorcza zwoła Zebranie Wyborcze właścicieli listów zastawnych Towarzystwa w celu wybrania przez nich jeszcze czterech członków Rady z pośród właścicieli listów lub osób trzecich.

Art. 78. Rada wybiera Prezesa i dwóch Wiceprezesów. W razie śmierci Prezesa lub dłuższej jego nieobecności, Rada wybiera z grona swego nowego Prezesa na czas, jaki jeszcze służył poprzedniemu.

Do ważności postanowień Rady Nadzorczej potrzebna jest obecność Prezesa lub Wiceprezesa i przynajmniej sześciu członków przy 12-to osobowym, ośmiu członków przy 16-to osobowym jej składzie.

Art. 79. Rada Nadzorcza układa regulamin tych czynności i etat własnej kancelarji. Etat ten podlega zatwierdzeniu Walnego Zgromadzenia. Prezes Rady jest zwierzchnikiem jej urzędników, których mianuje i uwalnia.

Art. 80. Rada Nadzorcza czuwa w ogólności nad czynnościami Zarządu i rozstrzyga w zakresie nadanej sobie władzy trudności przez Zarząd napotykanę.

Do szczególnej atrybucji Rady Nadzorczej należy: 1) zatwierdzanie i uchylanie instrukcji dla Zarządu i Komisji szacunkowych, 2) uprzednie opinjowanie wszelkich spraw i kwestji, podlegających zatwierdzeniu Walnego Zgromadzenia, 3) coroczne i nadzwyczajne rewizje czynności, ksiąg, rachunków i kas Towarzystwa, 4) rozpoznawanie i rozstrzyganie skarg, podawanych na Zarząd.

C. Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa.

Art. 81. Walne Zgromadzenie członków jest najwyższą władzą Towarzystwa, decydującą ostatecznie w granicach niniejszego Statutu, o wszystkich sprawach i kwestjach, dotyczących Towarzystwa.

Art. 82. W Walnem Zgromadzeniu ma prawo uczestniczyć każdy członek Towarzystwa. Każde cztery tysiące funtów szterlingów pożyczki lub każda suma pożyczki, odpowiadająca 4.000 funtów szterlingów według równi złota, daje prawo do jednego głosu. Stowarzyszeni, mający pożyczki mniejsze mogą się łączyć w celu uzyskania prawa do głosu, upoważniając do głosowania jednego z pośród siebie.

Art. 83. Członek Towarzystwa, nie uczestniczący w Walnem Zgromadzeniu, może przez wydanie pełnomocnictwa upoważnić innego członka do głosowania za siebie w tem Zgromadzeniu, jednak żaden ze stowarzyszonych, czy to osobiście, czy to z pełnomocnictwa, czy też łącznie, nie może mieć więcej niż 10 głosów. Osoby prawne głosują przez uprawnionych przedstawicieli, małoletni i ubezwłasnowolnieni,—przez prawnie ustanowionych zastępców.

Pragnący głosować z pełnomocnictwa winni je zameldować Zarządowi przynajmniej na dwa dni przed Walnem Zgromadzeniem.

Art. 84. Walne Zgromadzenia bywają zwyczajne i nadzwyczajne. Pierwsze będą zwoływane corocznie w terminie stałym, który Rada Nadzorcza oznaczy, ostatnie według uznania Zarządu lub Rady Nadzorczej dla rozpoznania spraw nadzwyczajnych, wymagających bezzwłocznego rozstrzygnięcia. Walne Zgromadzenie obraduje pod przewodnictwem Prezesa Rady Nadzorczej.

Art. 85. Do ważności postanowień Walnego Zgromadzenia wymagana jest obecność takiej ilości członków, która reprezentuje $\frac{1}{4}$ część ogólnej sumy wydanych przez Towarzystwo pożyczek. W razie nieprzybycia takiej liczby członków, Rada Nadzorcza wyznacza powtórny termin, w którym obrady Walnego Zgromadzenia poczytują się za ważne, bez względu na liczbę przybyłych członków i reprezentowany przez nich kapitał.

W powtórny terminie mogą być brane pod obrady te tylko sprawy, które były wyznaczone do rozpoznania na Zgromadzeniu, niedoszłym do skutku. Protokół posiedzenia podpisuje Prezes Rady, sekretarz i przynajmniej 3 członków obecnych na Zgromadzeniu.

Do atrybucji Walnego Zgromadzenia należy: 1) wybieranie i przedterminowe odwoływanie członków Zarządu i Rady Nadzorczej, 2) decydowanie o powiększaniu liczby członków tych organów, 3) rozpoznawanie i zatwierdzanie rocznych sprawozdań Zarządu, 4) zatwierdzanie rocznych budżetów i określanie uposażenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej, 5) podwyższanie lub obniżanie procentów od listów i pożyczek, 6) decydowanie o wyjednywaniu zmian w Statucie, 7) rozstrzyganie wszelkich innych spraw, wnoszonych przez Radę, tudzież wniosków ze strony Rządu i członków Towarzystwa, 8) orzekanie o rozwiązaniu Towarzystwa i jego likwidacji.

Art. 87. Wszelkie sprawy na Walnem Zgromadzeniu przedstawia Rada Nadzorcza. Rada obowiązana jest przedstawić Walnemu Zgromadzeniu ze swoją opinią wnioski i podpisane przez 20 członków Towarzystwa i zło-

żone Radzie Nadzorczej przynajmniej na dni 15 przed terminem Walnego Zgromadzenia.

D. Zebrania Wyborcze Właścicieli Listów Zastawnych.

Art. 88. Zebranie Wyborcze właścicieli listów zastawnych Towarzystwa zwoływane będą corocznie w terminie stałym, który Rada Nadzorcza oznaczy, celem wyboru przedstawicieli do składu Rady Nadzorczej, w myśl art. 77 niniejszego Statutu.

Art. 89. Właściciele listów zastawnych, pragnący uczestniczyć w Zebraniu Wyborczem, przynajmniej na 7 dni przed terminem Zebrania składają Zarządowi Towarzystwa listy lub też zaświadczenia instytucji kredytowych, krajowych i zagranicznych, których spis Minister Skarbu zatwierdzi, o tem, że listy zastawne Towarzystwa, dokładnie według numeru wskazane, znajdują się u nich na przechowaniu lub w zastawie i nie będą wydane do dnia następnego po Zebraniu Wyborczem.

Art. 90. Każde 4.000 funtów szterlingów w listach zastawnych, lub każda suma listów, odpowiadająca 4.000 funtów szterlingów według równi złota, daje prawo do jednego głosu. Właściciele mniejszych ilości listów mogą się łączyć w celu uzyskania prawa do głosu, upoważniając do głosowania jednego z pośród siebie.

Art. 91. Właściciel listów zastawnych, nie uczestniczący w Zebraniu Wyborczem, może przez wydanie pełnomocnictwa upoważnić inną osobę do głosowania za siebie w tem Zebraniu, nikt jednak, czy to osobiście, czy to z pełnomocnictwa, czy też łącznie, nie może mieć więcej głosów, niż ilość, odpowiadającą $\frac{1}{20}$ części ogólnej sumy listów zastawnych, w obiegu będących.

Osoby, pragnące głosować z pełnomocnictwa winny je zameldować Zarządowi Towarzystwa przynajmniej na 3 dni przed Zebraniem. Na dwa dni przed Zebraniem sporządzony zostaje spis osób do głosowania uprawnionych.

Art. 92. Zebranie Wyborcze zagaja Prezes Rady Nadzorczej, na którego wniosek uczestniczący w Zebraniu wybierają z pośród siebie przewodniczącego. Wybór członków Rady Nadzorczej skutecznia się zwykłą większością głosów. Protokół posiedzenia podpisuje przewodniczący, sekretarz i przynajmniej 3 uczestników Zebrania.

Art. 93. Do ważności Zebrania wymaga się, aby obecni reprezentowali przynajmniej $\frac{1}{4}$ część ogólnej sumy listów zastawnych Towarzystwa, w obiegu będących. W razie niedojścia Zebrania do skutku w pierwszym terminie, Rada Nadzorcza wyznacza termin powtórny, w którym Zebranie Wyborcze uważa się za ważne, o ile uczestnicy reprezentują przynajmniej $\frac{1}{20}$ część ogólnej sumy listów zastawnych, w obiegu będących.

W razie niedojścia Zebrania do skutku w drugim terminie, Minister Skarbu w ciągu miesiąca mianuje członków Rady Nadzorczej, mających reprezentować właścicieli listów zastawnych, przez Towarzystwo emitowanych.

ROZDZIAŁ VII.

[Szacowanie i Ubezpieczanie Przedsiębiorstw.

Art. 94. Szacowanie winno określić, ile można najdokładniej, rzeczywistą stałą wartość nieruchomości, maszyn, narzędzi i urządzeń, pod bez-

pieczeństwo pożyczki Towarzystwa poddawanych, z uwzględnieniem typu i stopnia zużycia.

W tym celu zarządza się w każdym wypadku sprawdzenie na miejscu i sporządzenie dokładnego wykazu i opisu, a następnie i szacunku nieruchomości, maszyn, narzędzi i urządzeń przemysłowych przez jednego z członków Towarzystwa i dwóch taksatorów.

Art. 95. Szacunki, przygotowane na zasadzie poprzedniego artykułu, podlegają sprawdzeniu na miejscu i dokładnemu rozpoznaniu Komisji Szacunkowej, przewidzianej w art. 74 niniejszego Statutu, a następnie ewentualnemu zatwierdzeniu, zmniejszeniu lub powiększeniu przez Zarząd Towarzystwa.

Art. 96. Wszystkie zabudowania, maszyny, narzędzia i urządzenia, Towarzystwu pod bezpieczeństwo poddane, winny być ubezpieczone od ognia w jednej lub więcej instytucjach, przez Zarząd Towarzystwa wskazanych, na sumę, nie mniejszą od udzielanej pożyczki, przyczem stosunek waluty ubezpieczenia do waluty pożyczki ustalać będzie Minister Skarbu, po wysłuchaniu wniosków Rady Nadzorczej Towarzystwa.

Art. 97. Szczegóły wzajemnych stosunków Towarzystwa z instytucjami ubezpieczeniowymi objęte będą regulaminem, opracowanym przez Radę Nadzorczą Towarzystwa w porozumieniu z zainteresowanymi instytucjami ubezpieczeniowymi.

Regulamin ten, po zatwierdzeniu przez Ministra Skarbu, będzie ogłoszony w „Monitorze Polskim”.

Art. 98. Polisy ubezpieczeniowe i dowody opłacenia premji ubezpieczeniowych winny być złożone w biurze Zarządu Towarzystwa. W razie nieprzedstawienia przez dłużnika dowodów z opłacenia w terminie premji ubezpieczenia i dowodów o odnowieniu ubezpieczenia, Towarzystwo ma prawo zapłacenia tych premji i odnowienia ubezpieczenia na rachunek dłużnika, a następnie ściągnięcia poniesionych wydatków z tytułu zapisanej na ten cel kaucji w drodze służących Towarzystwu uprawnień.

Art. 99. W razie całkowitego zniszczenia przez ogień nieruchomości i urządzeń, pod bezpieczeństwo pożyczki poddanych, Zarząd Towarzystwa, bez potrzeby uprzedniej zgody ze strony właściciela przedsiębiorstwa, odbiera z właściwej instytucji asekuracyjnej na rachunek wynagrodzenia, przypadającego właścicielowi, sumę pokrywającą nieumorzoną resztę pożyczki Towarzystwa z wszelkimi zaległościami i kosztami, następnie zakupuje listy zastawne na sumę, potrzebną do skreślenia z hipoteki całkowitej pożyczki, a zbywającą resztę zwraca instytucji ubezpieczeniowej dla wydania komu należy.

Art. 100. W razie częściowego tylko spalania, zniszczenia lub uszkodzenia przedmiotów, pod bezpieczeństwo poddanych, Zarząd Towarzystwa określa brakującą część zabezpieczenia i odpowiednią sumę odbiera z wynagrodzenia, przypadającego za uszkodzone przez pożar nieruchomości i urządzenia, według zasad, wskazanych w artykule poprzedzającym. W razie uznania zabezpieczenia za dostateczne, stosunek Towarzystwa do właściciela przedsiębiorstwa pozostaje bez zmiany.]

Art. 101. W wypadkach, przewidzianych w dwóch poprzednich artykułach, na prośbę dłużników o pozostawienie im możliwości odbudowania spalonych zabudowań i urządzeń i naprawy szkód, przez pożar zrzędzonych, na rachunek wynagrodzenia asekuracyjnego, Towarzystwo może zatrzymać odebrane z instytucji ubezpieczeń fundusze i wydawać takowe dłużnikom częściami w miarę przywracania do dobrego stanu części, uszkodzonych przez pożar.

Jeżeli odbudowa nie będzie rozpoczęta w ciągu roku i zakończona w ciągu 2 lat po pożarze, wynagrodzenie asekuracyjne będzie obrócone na umorzenie pożyczki.

ROZDZIAŁ VIII.

Środki prawne dochodzenia należności Towarzystwa.

Art. 102. W zakresie środków dochodzenia długów, obciążających przedsiębiorstwa, pod bezpieczeństwo poddane, Towarzystwu, oprócz zwykłych środków prawnych i uprawnień, wskazanych w artykułach 29 i 30 niniejszego statutu, służą następujące uprawnienia:

- 1) na obszarze b. zaboru rosyjskiego—uprawnienia, wskazane w rozdziale VI ustawy Tow. Kred. m. Warszawy,
- 2) na obszarze b. zaboru austriackiego — uprawnienia, wskazane w ustawie z dnia 21 czerwca 1882 r. (Dz. Ust. № 81 z dn. 27 czerwca 1882 r. część XXVIII),
- 3) na obszarze b. dzielnicy pruskiej — uprawnienia, wskazane w rozdziale „o prawie przymusowego wykonania przez Ziemstwo Kredytowe” statutu Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

ROZDZIAŁ IX.

Nadzór Rządowy.

Art. 103. Działalność Towarzystwa podlega nadzorowi Rządu i kontroli, którą wykonywać będzie Minister Skarbu za pośrednictwem Delegata i jego zastępców.

Delegat pośredniczy w stosunkach między Towarzystwem a Ministrem Skarbu i czuwa nad tem, aby Towarzystwo ściśle stosowało się do warunków niniejszego Statutu i do ogólnych przepisów prawa, dokładnie wykonywało swoje zobowiązania i w działalności swej przestrzegało dobra Państwa, jako też interesów właścicieli listów zastawnych.

Art. 104. Delegat może mieć do pomocy i zastępstwa jednego lub więcej pomocników. Delegat lub jego zastępca uczestniczy w posiedzeniach Zarządu, Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia i ma prawo udziału w posiedzeniach wszelkich innych organów Towarzystwa oraz prawo wglądu i kontroli ksiąg i akt Towarzystwa tudzież wszelkich czynności tegoż.

Art. 105. Delegat na posiedzeniach władz Towarzystwa ma głos doradczy, służy mu jednak prawo protestu Uchwały, przeciwko którym wniesiono protest, i te, które, zdaniem Delegata, dotyczą szczególnie ważnych interesów Skarbu, kierowane będą pod rozpoznanie Ministra Skarbu. Jeżeli wniosek Delegata zostanie przez Ministra Skarbu uwzględniony, odnośną uchwałą unieważnia się.

Art. 106. Wnioski Delegata, o których mowa w artykule poprzedzającym, wstrzymują wykonanie odnośnej uchwały organu Towarzystwa. Wnioski te winny być zgłoszone Zarządowi Towarzystwa oraz Ministrowi Skarbu w ciągu trzech dni od daty powzięcia uchwały, a następnie zdecydowane przez Ministra Skarbu w ciągu dwóch tygodni od daty ich zgłoszenia.

Jeżeli decyzja Ministra Skarbu w rzeszonym terminie nie będzie Towarzystwu zakomunikowana, odnośna uchwała wchodzi w życie.

Art. 107. Koszta nadzoru pokrywane będą z funduszków Towarzystwa w wysokości, którą określi Rada Nadzorcza Towarzystwa a zatwierdzi Minister Skarbu.

Art. 108. O ileby Zarząd lub Rada Nadzorcza nie spełniały nałożonych na nich niniejszym Statutem obowiązków, lub przekroczyły przepisy Statu-

tu względnie obowiązujących praw, z powodu czego Skarb Rzeczypospolitej Polskiej mógłby z tytułu objętej gwarancji za listy zastawne Towarzystwa być narażonym na straty, Minister Skarbu będzie mógł powyższe organy Towarzystwa rozwiązać, w miejsce ich zarządzić nowe wybory tych organów, lub je zamianować, a nawet w porozumieniu z Generalną Prokuratorją Rzeczypospolitej Polskiej zarządzić (niezależnie od art. 6 i 58 niniejszego Statutu) i przeprowadzić likwidację Towarzystwa.

Art. 109. Na żądanie Ministra Skarbu, Towarzystwo przekazuje sumy, potrzebne na spłatę zagranicznych zobowiązań Towarzystwa, za pośrednictwem Ministerstwa Skarbu. Minister Skarbu może również zarządzić, aby zakup walut obcych na potrzeby Towarzystwa i jego członków, w celu pokrywania ich zobowiązań względem Towarzystwa, za pośrednictwem Ministerstwa Skarbu był dokonywany.

Art. 110. Założyciele, stanowiący tymczasowy Komitet Organizacyjny, określają czas i miejsce składania podań o przystąpienie do Towarzystwa, podają o tem do wiadomości publicznej, zwołują pierwsze Walne Zgromadzenie, któremu składają sprawozdanie ze swych czynności, i wogóle czynią potrzebne kroki w celu wprowadzenia niniejszego Statutu w życie. Z chwilą ukonstytuowania się pierwszego Walnego Zgromadzenia, przyjęcia przez niego Statutu i zatwierdzenia jego uchwał przez Ministra Skarbu, gaśnie kompetencja Komitetu Organizacyjnego.